

Netwerken Palliatieve Zorg Provincie Groningen

Jaarbericht 2024

Bezoek onze website: palliaweb.nl/netwerk-groningen

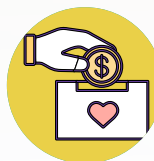
Voorwoord

De Netwerken Palliatieve Zorg Groningen richten zich op de zorg voor mensen die te maken hebben met een levensbedreigende aandoening of kwetsbaarheid. Daarbij is ons doel dat elke inwoner van de stad en provincie Groningen toegang heeft tot eenduidige informatie zodat ze weten waar ze terecht kunnen en wat er beschikbaar is aan zorg.

Samen werken aan passende ondersteuning

We streven naar passende ondersteuning bij besluitvorming over (ingrijpende) beslissingen, zodat de mens instaat is om zelf de regie te kunnen voeren. Als kader voor dit alles richten wij ons op de implementatie van [het kwaliteitskader palliatieve zorg](#) dat is opgebouwd rondom een [8-tal essenties](#).

In dit jaarverslag krijgt u een beeld waar we in 2024 aan gewerkt hebben om dit mogelijk te maken. Daarbij lichten we een aantal bijzonder momenten uit. Als kapstok gebruiken we de 5 J's van het Nationaal Programma Palliatieve zorg (NPPZII).

De juiste
financiering

Inhoudsopgave

Wist u dat?

Ons werkgebied

Het werkgebied omvat de gehele provincie Groningen en is opgedeeld in drie netwerkregio's, te weten:

- Groningen-centraal: Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen, Westerkwartier.
- Zuidoost-Groningen: Midden-Groningen, Pekela, Oldambt, Stadskanaal, Veendam, Westerwolde
- Noord-Groningen: Eemsdelta, Het Hogeland, Midden-Groningen.

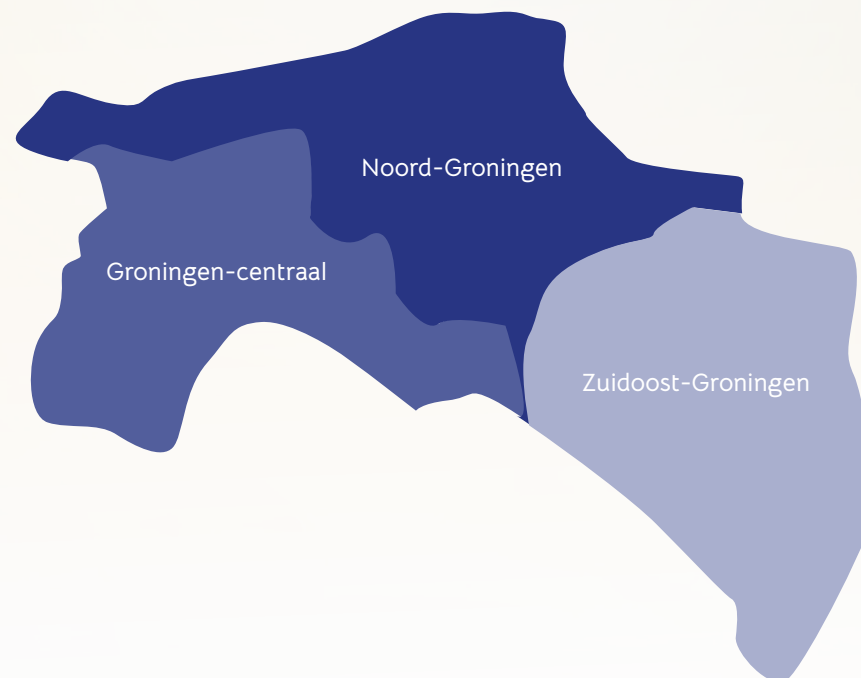
Bekijk de kaart hiernaast voor een grafische weergave.

Verbinding voor betere palliatieve zorg in de VG-sector

Wist u dat het Netwerk Palliatieve Zorg in de Verstandelijk Gehandicapten-zorg een bijzonder samenwerkingsverband is? Zorgorganisaties uit de drie noordelijke provincies bundelen hierin hun krachten om de palliatieve zorg voor mensen met een verstandelijke beperking te verbeteren.

Landelijke ontwikkelingen

Wist u dat landelijke ontwikkelingen een belangrijke rol spelen bij de doorontwikkeling van de netwerken? De komende jaren zal namelijk verder vorm worden gegeven aan de implementatie van het kwaliteitskader palliatieve zorg en doelstellingen van het [Nationaal Programma Palliatieve Zorg II \(NPPZII\)](#). Passend binnen de ontwikkelingen van het [Integraal Zorgakkoord 2022](#) en [Kader Passende Zorg 2022](#).

Met elkaar voor juiste palliatieve zorg (1/2)

Lustrum

In 2024 bestonden de netwerken 20 jaar. We hebben hier bij stil gestaan tijdens een middagsymposium met muziek, Familiezorg en Zorg voor de zorgende. Een feestelijke middag voor alle netwerkliden die zich al zoveel jaren inzetten voor de palliatieve zorg.

Netwerkpartners

In juni 2024 hebben alle netwerkpartners tijdens een bijeenkomst in Paterswolde hun handtekening gezet onder het geactualiseerde convenant. Commitment van 43 organisatie zorg en welzijn die met elkaar verder willen bouwen aan palliatieve zorg voor de inwoners van de provincie Groningen. Met elkaar gaan we de uitdagingen aan die op ons afkomen. Meerdere documenten schrijven over deze uitdagingen, maar de rode draad is: er is sprake van een dreigend zorginfarct door een toenemende zorgvraag (de komende jaren zullen er meer mensen sterven, die langer leven met multimorbiditeit) in combinatie met een afnemende beschikbaarheid van zorgmedewerkers. Er is genoeg te doen.

Inwoners van de provincie

In de regiovisie voor Groningen staat:

“Minder hospitaliseren, meer zelfredzaamheid, gemeenschapskracht, ruimte voor de vraag achter de zorgvraag, minder snel behandelen: deze richtingen vragen allemaal om een samenleving die hiervoor open staat. Ze vragen om een vernieuwd sociaal contract, om nieuwe percepties van rechtvaardigheid en aanvaardbaarheid. Ze vragen ook om realisme: de huidige inrichting van de zorg is niet houdbaar. Wat zijn de grenzen aan onze definitie van gezondheid, welke (sociaal-culturele) percepties spelen mee?”

En:

“We houden steeds meer vast aan het leven, met als gevolg dat de meest zorgkosten in het laatste deel van het leven worden besteed. Is er een taboe op sterven en kunnen we dat doorbreken?”

Dat nieuw sociaal contract vraagt dat we met elkaar in gesprek gaan. Ook over de palliatieve zorg. Niet alles wat we gewend waren aan zorg is nog voorradig.

- Wat betekent dat voor als je ziek en kwetsbaar bent?
- Als je weet dat je doodgaat, alleen woont en beperkt zorg thuis kunt krijgen?
- Of weet je wat je zelf kunt regelen met je huisarts?
- Wat je kunt vastleggen over wel/ niet meer reanimeren of behandelen?
- Of wel niet naar een ziekenhuis?
- Of wel/ niet thuis willen sterven?

Met elkaar voor juiste palliatieve zorg (2/2)

De netwerken hebben in 2024 publieksbijeenkomsten georganiseerd met als doel hier meer bewustzijn over te creëren. Dit doen zij soms alleen, maar vaak in samenwerking. Zoals met Zorgbelang Groningen in Marum; met de ANBO-PCOB in Delfzijl of met huisartsen en het sociaaldomein in Onstwedde.

Door de stimuleringsregeling die er voor deze bijeenkomsten is vanuit het NPPZII organiseren steeds vaker ook organisaties dit soort bijeenkomsten. Noorderzorg Delfzijl heeft bijvoorbeeld in november 2024 de theatervoorstelling Theater van de laats dagen uitgenodigd. Ongeveer 70 familieleden van cliënten, vrijwilligers en medewerkers waren aanwezig.

Lang zal hij leven

Tijdens de theatervoorstelling 'Lang zal hij Leven' op 16 oktober in Martini-plaza, zijn meer dan 600 inwoners met elkaar in gesprek gegaan over vragen rondom euthanasie en dementie. Niet alleen tijdens de voorstelling was daar gelegenheid toe, ook na de voorstelling gebeurde dit tijdens de bijdrage van 2 SCEN-artsen uit Groningen. Een prachtige vorm van bewustwording en kennis vergroten over dit thema.

Juiste zorgverleners

Scholingen

In Nederland zeggen we: palliatieve zorg is generalistische zorg. Dat houdt in dat elke zorgverlener werkt volgens het kwaliteitskader palliatieve zorg. Dat is helaas nog niet het geval. Daarom zetten we ons in de provincie in voor na- en bijscholingen palliatieve zorg. Dit doen we samen met docenten die werkzaam zijn als in palliatieve zorg gespecialiseerde zorgverleners en hebben we Scholing Dichtbij gevraagd dit voor ons te organiseren. In 2024 is de open inschrijvingsbasiscursus palliatieve zorg voor zowel verpleegkundigen als verzorgende gegeven.

In company scholingen

Soms gebeurt het dat een organisatie inzicht krijgt in het tekort aan kennis over palliatieve zorg bij haar medewerkers. Dat inzicht krijgen ze nadat ze bijvoorbeeld de [zelfevaluatie palliatieve zorg](#) hebben gedaan. Zo zijn binnen Zorggroep Groningen bijna alle verpleegkundigen en verzorgenden naar de basisscholing geweest om dit kennis te kort op te heffen.

Samenwerking ROC's

In 2024 is door zowel de Netwerken Palliatieve Zorg Drenthe & Steenwijkerland als Groningen het initiatief genomen de samenwerking te zoeken met DNA-next. We gaan ons oriënteren hoe we een en ander met elkaar kunnen verbinden als het gaat om deze nascholingen.

Symposia

In 2024 heeft het Provinciaal Palliatief Team Groningen. Het PPTG, in samenwerking met de netwerken een [prachtig symposium georganiseerd](#). Bijna 100 zorg- en welzijnsmedewerkers hebben het congres bezocht.

Topzorg en palliatieve zorg

Door specialistische palliatieve kennis laagdrempelig en transmuraal beschikbaar te stellen – volgens het Topzorgmodel – willen we de kwaliteit van palliatieve zorg thuis verder verhogen. Door de inzet van in palliatieve zorg gespecialiseerde verpleegkundigen (IPZGV) voelen generalistische thuiszorg-medewerkers zich ondersteund bij (verwachte) complexe palliatieve zorg en gaat het kennisniveau en de bekwaamheid omhoog.

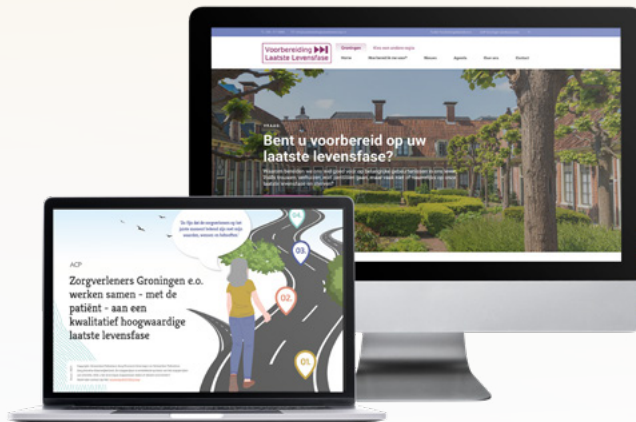
In 2023 hebben we door de middelen van het NPPZII een projectleider aan kunnen trekken voor de pilot Verpleegkundige Topzorg. We hadden gehoopt deze pilot in 2024 af te ronden, maar dat is niet gelukt. Vanuit het NPPZII is verlenging verkregen tot 1 november 2025.

Juiste moment en de juiste zorg (1/2)

Proactieve zorg planning

Signaleren en markeren van de palliatieve fase is en blijft lastig. Zeker als er sprake is van multimorbiditeit en zorg over de muren van organisaties heen. Dit vraagt van iedereen veel inspanning op verschillende thema's om passende zorg te geven. In 2023 hebben we daarom een start gemaakt door websites [Voorbereiding laatste levensfase](#) en ACP Groningen, met het ACP-stappenplan, te lanceren.

In 2024 hebben meerdere organisaties gewerkt aan proactieve zorgplanning in hun organisatie. Sommigen hebben daarbij het stappenplan ACP kunnen gebruiken. Om proactieve zorg ook in de werkprocessen te verweven, kan hopelijk de informatie die netwerk palliatieve zorg Twente met ons deelt over proactieve zorg in ONS-Nedap helpen. Veel ouderenzorgorganisaties hebben interesse getoond in het materiaal en hebben dit opgevraagd.

Met de werkgroep proactieve zorg van het consultteam zijn we gestart met het actualiseren van het stappenplan ACP. Dit was nodig gezien de vele veranderingen in het veld. Q1 2025 zal deze gepubliceerd worden op de website.

Ook het [ZonMw project ACP bij hartfalen](#) is een voorbeeld hoe binnen de cardiologie gewerkt wordt aan passende proactieve zorg bij mensen met hartfalen. Dit onderzoek loopt tot 2026.

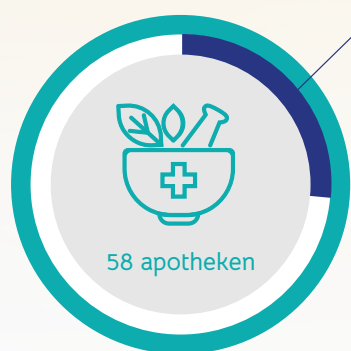
Palliatieve kit

Vanaf 17 juli 2024 is binnen de provincie Groningen en Noord-Drenthe de palliatieve kit beschikbaar. Dit is mogelijk gemaakt door het Apothekers Coöperatief Groningen (ACG), DokNoord en Menzis. Input is gegeven door meerdere wijkverpleegkundigen en het initiatief is ondersteund vanuit de Netwerken Palliatieve Zorg. Alle informatie als protocol, inhoud, uitvoeringsverzoeken en recepten zijn te vinden op de [website van het netwerk](#).

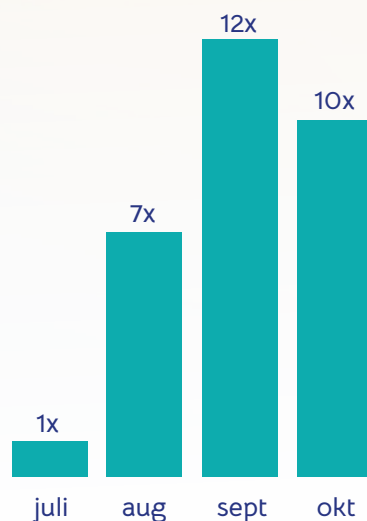

Juiste moment en de juiste zorg (2/2)

De werkgroep heeft half december het gebruik van de palliatieve kit geëvalueerd. Hierbij enkele feiten vanuit Menzis m.b.t. de inzet van de palliatieve kit in de provincie Groningen en Noord-Drenthe.

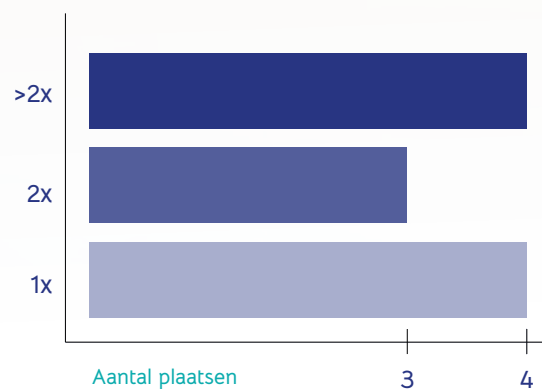
26% van de apotheken hebben de kit ingezet, dat zijn er 15

Totaal ingezet: **30x**

Gebruik van de kit per plaats

De juiste plek

Hebben we in de toekomst genoeg plek in de hospices in de provincie Groningen? Deze vraag maakt onderdeel uit van het project Toekomst-bestendige hospice zorg.

Inzicht in hospicecapaciteit

We hebben met de 6 bijna-thuis-huizen en de 2 High-Care hospices, de betrokken thuiszorgorganisaties en VPTZ-organisaties in 2024 gewerkt aan zowel een model om capaciteit te meten als aan een registratiesysteem. Beiden komen begin 2025 beschikbaar. De aanname is dat we daarmee beter zichtbaar kunnen maken of en hoeveel capaciteit we nodig hebben om mensen waardig te kunnen laten sterven in onze provincie.

Een interview met Etty (1/2)

Etty ter Steeg is regiomanager zorg bij Menzis. Al 24 jaar zet zij zich in voor de zorgverzekeraar. De 25 jaar gaat ze niet meer redden; op 1 april 2025 gaat Etty met welverdiend pensioen. Toch konden we het niet laten om op de valreep nog haar perspectief op de palliatieve zorg te horen.

Als 24 jaar bij Menzis! Wat motiveerde jou in je werk?

"Het leukste van mijn baan vind ik dat ik elke dag anders is en ik met veel verschillende mensen in contact kom. Ik zeg altijd dat ik goed ben in 'breien'. En dan bedoel ik niet het handwerken, maar mensen met elkaar in contact brengen. Dat vind ik het allerleukst om te doen."

"Mijn motivatie om bij een zorgverzekeraar te werken, kwam doordat ik bij mijn vorige baan geconfronteerd werd met zorgverzekeraars en gemeenten die precies volgens de regeltjes wilden werken. Dat wilde ik van binnenuit proberen te veranderen. Ik heb geleerd dat dit niet altijd kan, maar dat je echt best af en toe buiten de lijntjes kunt kleuren. Als ik niet meer out of the box mag denken, dan kun je mij wel wegdragen tussen zes plankjes."

Tegen welke uitdagingen liep je aan?

"Er werd en wordt vaak naar de zorgverzekeraar gekeken als het op financiering aankomt. Zelf begin ik liever bij de inhoud. Want als je het op inhoud eens bent, dan kom je er financieel meestal ook wel uit. De uitdaging was, en is, om dat voor elkaar te krijgen. Vaak wordt er toch nog te veel gekeken naar alleen de begroting. De uitdaging ligt erin om met alle partijen de omslag te maken om bij de inhoud te beginnen en niet bij de financiën. Geld is belangrijk, maar mag in de zorg nooit het belangrijkste zijn."

Een interview met Etty (2/2)

Hoe kijk jij naar de proactieve zorgplanning?

"Je kunt hier goed vooraf over nadenken. Ik zeg altijd: 'zoveel mensen, zoveel meningen', dus in hoeverre je dit wilt uitstippelen is helemaal aan de persoon zelf. Ik vind het belangrijk dat mensen dit met elkaar bespreken, want ik gun iedereen om te sterven op zijn of haar manier. Dit zou net zo normaal moeten zijn als de planning bij de geboorte van een kind, of op school nadenken over wat je later wil worden."

Hoe zit het eigenlijk met palliatieve zorg, kwaliteit van leven en de zorgkosten die daarbij komen?

"Het draagt sowieso bij aan de kwaliteit van leven. Of het ook bijdraagt aan de zorgkosten, is lastig te zeggen. Het zou goed kunnen dat, als iedereen goed nadenkt over wat hij of zij wil, de kosten omlaag kunnen. Bijvoorbeeld omdat mensen er voor kiezen zich niet te laten behandelen. Maar dit is uiteraard niet het uitgangspunt. Mensen denken weleens dat zorgverzekeraars er alles aan doen om maar geld te besparen. Dat is niet zo. Kwaliteit van leven staat voorop."

Wat maakt palliatieve zorg zo waardevol en belangrijk?

"Bij de geboorte van een kind wordt alles uit de kast getrokken: het kamertje wordt geveerd en er komt een mooi wiegje te staan. Waarom doen we dat niet ook in de palliatieve zorg? Dan kan sterven ook mooi zijn. In een fijn bed met je geliefden en vertrouwde spulletjes om je heen."

Wat hoop je dat er in de aankomende jaren gebeurt in de palliatieve zorg?

"Ik hoop dat de implementatie van het Kwaliteitskader palliatieve zorg gaat bijdragen aan het verbinden van de losse ketens binnen de palliatieve zorg. En dat de informatieoverdracht beter wordt. Een patiënt moet niet meer twintig keer hetzelfde verhaal hoeven te vertellen over de zorgplanning, maar een zorgverlener zou alleen nog moeten checken of alles nog klopt en naar wens is. Ik hoop echt dat het transformatieplan van het Netwerk Palliatieve Zorg hieraan bij gaat dragen."

Hoe zie jij de rol van de Netwerken Palliatieve Zorg hierin?

"Ik heb het idee dat de coördinatoren van het Netwerk Palliatieve Zorg Groningen de afgelopen jaren een stuk zichtbaarder zijn geworden. Dit zag je goed bij de invoering van de palliatieve kit. Zij zijn de ambassadeurs en voelen zich verantwoordelijk voor goede palliatieve zorg. Dit blijft nodig voor de implementatie en communicatie totdat palliatieve zorg volledig geïmplementeerd is in de reguliere zorgprocessen en het vanzelfsprekend is voor professionals."

En wat ga jij nu doen, Etty?

"Eerst even lekker niks en daarna alleen nog maar dingen doen die ik leuk vind! Het leven is te kort om dingen te blijven doen die je niet zo leuk vindt. Over een paar maanden ga ik kijken of er nog leuke klussen zijn waar ik mijn energie in kwijt kan."

Slotwoord

Met dit jaarbericht blikken we terug op een jaar waarin de Netwerken Palliatieve Zorg Groningen zich opnieuw met hart en ziel hebben ingezet voor mensen in de laatste fase van hun leven. We hebben samen stappen gezet om de kwaliteit van palliatieve zorg in onze regio verder te verbeteren, de samenwerking tussen zorgverleners te versterken en de stem van patiënten en naasten te laten horen.

Palliatieve zorg in beweging

De verhalen in dit jaarbericht laten zien wat we bereikt hebben, maar ook waar we nog voor uitdagingen staan. We zijn ons ervan bewust dat palliatieve zorg mensenwerk is, waarin aandacht, compassie en respect centraal staan. We willen iedereen bedanken die hieraan heeft bijgedragen: de vrijwilligers, de zorgverleners, de bestuurders en alle anderen die zich betrokken voelen bij de palliatieve zorg in Groningen.

We kijken met vertrouwen naar de toekomst. We zullen ons blijven inzetten om de best mogelijke palliatieve zorg te bieden aan iedereen die dat nodig heeft, in elke fase van het ziekteproces. Samen maken we het verschil.